

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2024

Puheenjohtajan katsaus

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on vuosittain arvioida asetettujen tavoitteiden toteutumista kunnassa. Tärkeimmät suunnitelmat on kirjattu vuosittaiseen talousarvioon ja pidemmän aikavälin strategiaan. Tavoitteet ovat taloudellisia ja toiminnallisia.

Vuoden 2024 aikana valmistauduttiin muutoksiin TE-palveluissa. Ne tulivat perustettujen työllisyysalueiden tehtäväksi vuoden 2025 alkaessa. Punkalaidun kuuluu Pirkanmaa Läntiseen työllisyysalueeseen, jonka isäntäkunta on Sastamala. Muuttuneiden tehtävien toteuttamiseksi voimaan tuli myös uusi hallintosääntö.

Taloudellisesti Punkalaitumen kunta menestyi vuonna 2024 huomattavasti paremmin kuin talousarviossa oli ennakoitu ja tulos oli niukasti positiivinen. Kunnan investointeja pystyttiin maksamaan kassasta ja kunnan lainamäärä pieneni. Tase pysyi vahvana, mikä helpottaa valmistautumisessa epävarmaan tulevaisuuteen.

Päättävän valtuustokauden aikana toimittiin laaditun strategia mukaisesti, mutta kaikki tavoitteet eivät toteutuneet toivotussa laajuudessa tai aikataulussa.

Tarkastuslautakunta on suorittanut lakisääteisen tehtävänsä ja jättää tilinpäätöksen valtuuston arvioitavaksi.

Timo Karunen
puheenjohtaja

Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Punkalaitumen kunnan tarkastuslautakuntaan ovat tilivuonna kuuluneet

- puheenjohtaja Timo Karunen (varajäsen Piritta Eskola)
- varapuheenjohtaja Ari Prihti (varajäsen Pasi Siukola)
- jäsen Mirja Rantanen (varajäsen Jani Nousiainen 29.10.2023 asti, Anne Mäki-Laurila 30.10.2023 alkaen).

Tarkastuslautakunta on pitänyt tilivuotta 2024 koskevissa asioissa 4 kokousta. Lautakunnan jäsenet ovat seuranneet päätöksentekoa, hallintoa ja palvelujen tuotantoa hallintoelinten esityslistojen ja päätösluetteloiden avulla. Tilikauden aikana tavoitteiden toteutumisen arviointi on tapahtunut viranhaltijoita kuulemalla.

Vuoden 2024 talousarvion taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista ovat käyneet lautakunnalle esittämässä Kunnanjohtaja Tuija Ojala / Tiina Pelkonen, tekninen johtaja Joonas Ramstedt / Olli Launonen, henkilöstö- ja hyvinvointijohtaja Tiina Mäkiranta, yhteiskoulu-lukion rehtori Arto Asa.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2024 talousarvio oli alun perin arvioitu 1,2 milj. euroa negatiiviseksi. Tilinpäätös 31.12.2024 osoittaa kuitenkin lähes nollatulosta. Tähän tulokseen vaikuttivat mm. myyntituottojen, verotulojen ja valtionosuuksien ylittyminen arvioidusta. Toimintakulut toteutuivat lähes suunnitellusti.

Verotulot laskivat kuitenkin vuodesta 2023 11 %, johon vaikutti mm. ”verohännät”, joita saatiin 2023 vielä vanhan korkeamman veroprosentin mukaan. Valtionosuuksissa laskua oli 5 %.

Kunnan omavaraisuusaste 31.12.2024 on 64,6 % eli vähän parempi kuin vuonna 2023 (63,2 %). Hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. Lainakanta on 6,1 milj. euroa, 2 325 euroa per asukas (v.2023 2 444 euroa per asukas).

Taseessa on 31.12.2024 kertynyttä ylijäämää yhteensä 5,9 milj. euroa eli 2 265 euroa per asukas.

Tunnusluvut ovat pääosin kehittyneet suotuisaan suuntaan.

Vertailu tilinpäätös 2024, 2023, 2022, 2021	TP 2024	TP 2023	TP 2022	TP 2021
vuosikate euroa/asukas	463	795	710	363
ylijäämä euroa/asukas	2265	2231	1851	1503
lainat euroa/asukas	2325	2444	2563	2672
maksuvalmius pv	126	108	41	47

Toimintakertomus sisältää konsernitaseen, -tuloslaskelman ja -rahoituslaskelman sekä keskeisimmät kuntakonsernia koskevat tunnusluvut.

Kuntakonsernin lainamäärä on tilinpäätöksessä 2 561 euroa per asukas. Konsernin omavaraisuusaste on 62,0 %.

Valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Kasvatus ja opetustoimi

Varhaiskasvatuksen toiminnassa on vuonna 2024 keskitytty nimenomaan laadukkaaseen ja turvalliseen, päivän arkiseen aherrukseen sekä lapsen omien vahvuuksien tunnistamiseen.

Tällä hetkellä päiväkotiryhmien henkilöstö vastaa varhaiskasvatuslain vaateet ja tilanne näyttää hyvältä (sosionomi ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan paikat täytetty 1.8.2024). Tunnusluku lapsia/hoitohenkilö näyttää mukavalta sekä päiväkodin, että perhepäivähoidon osalta.

Sekä päiväkodin että perhepäivähoidon hoitopäivät ovat vähentyneet vuoteen 2023 verrattuna. Osaltaan johtuneen lapsien lukumäärän pienenemisestä heidän

siirtyessä kouluun, toisaalta myös kunnan asukkaiden poismuutosta. Toivokaamme, että 1.8.2024 voimaantullut maksuton varhaiskasvatus olisi jatkossa iso vetovoimatekijä ja uusien kuntalaisten houkutin.

Perusopetuksessa Pohjoisseudun koulu ja Keskuskoulu on lisännyt oppilasmääräänsä yhteensä kuudella oppilaalla vuoteen 2023 verrattuna. Yhteiskoulu taas menettänyt seitsemän oppilasta. Lukio lisäsi oppilasmääräänsä kolmella oppilaalla. Tulevina vuosina tulee olemaan iso haaste oppilaiden väheneminen. Mitä tekisimme saadaksemme lisää oppilaita?

Oppilaiden hyvinvointia on tarkasteltu mm. asiakaskyselyllä ja osittain tulokset ovat huolestuttavia. Opiskeluhuollossa on ollut haasteita järjestää riittävästi koulukuraattori ja -psykologipalveluita.

Hyvinvointi

Kunnan työntekijöiden työhyvinvointia on tuettu mm. E-passi-edulla ja kuntosaliedulla. E-passia käytettiin ahkerasti (92,4 %, loistava käyttöaste). Poissaoloja onkin saatu vähennettyä runsaasti vuoteen 2023 nähden. Henkilöstöä on koulutettu runsaasti ja työhyvinvointia lisää myös se, että osaamisen ja tietämyksen kasvattaminen tuo itsevarmuutta oman työn tekemiseen. Kehittämiskohteita toki riittää.

Punkalaitumen kuntaan on laadittu laaja hyvinvointikertomus/suunnitelma vuosille 2024-2029. Asiakirjassa määritellyjä tavoitteita kirjataan talousarvioon ja niiden toteuma raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Liikuntapalveluita on lisätty eri kohderyhmille ja näissä on hyvät osallistumisprosentit. Myös eri vuorokauden aikoja voisi käyttää hyväksi. Yhteistyö eri toimijoiden välillä on sitoutunutta ja vahvaa.

Nuorison liikkuminen on heikonlaista, johon pitäisi kiinnittää erityistä huomiota.

Liikunnan tuomaa hyvinvointia saa ja pitää vielä enemmän kehittää, unohtamatta muita osa-alueita esim. kulttuuritarjontaa.

Hyvään elämänlaatuun saadaan lisää tasa-arvoista toimintaa kirjastopalveluiden muodossa, kun omatoimipalvelu on kehityksen alla. Kirjaston kävijämäärät ja lainausmäärät ovat nousseet. Lukutoukkaa-hanke jatkaa edelleen ja innostaa nuoria lukemaan.

Tekninen toimi

Toiminnan lähtökohtana on talousarvio, investointi- ja toimintasuunnitelma. Osa suunnitelluista investoinneista ei toteutunut ja osan toteutuminen myöhästyi aikataulusta, mutta ovat kuitenkin edistymässä.

Vesihuollon maksuja on korotettu, mutta tuotot eivät riittäneet kulujen kattamiseen. Maksuja on tulevaisuudessa korotettava edelleen.

Varautumiseen on kiinnitetty huomiota ja näin tulee tehdä jatkossakin.

Hankinnat ja kilpailuttaminen

Tarkastuslautakunta esittää hankintayksiköille, että hankinnoissa ja kilpailuttamisessa pitää lisätä entistä enemmän tarkkaavaisuutta ja huolellisuutta.

Kilpailu julkisista hankinnoista avaa hankintayksikölle mahdollisuuden tehdä mahdollisimman kokonaistaloudellinen hankinta. Tasapuolisuuden ja syrjimättömyyden periaate edellyttää myös tarjoajien yhdenvertaista kohtelua ja hankintapäätöksen tekemistä ennalta ilmoitettujen valintaperusteiden mukaisesti.

Yhteenveto

Tarkastuslautakunta toteaa, että vuoden 2024 tilinpäätöksen tulos on taloudellisesti huomattavasti parempi kuin talousarvio ja tulos ylsi niukasti positiiviseksi. Talousarvio oli laadittu kuntastrategian mukaisesti ja toiminta toteutti sen painopisteitä hyvin.

Punkalaitumella 29.4.2025

Punkalaitumen kunnan tarkastuslautakunta

Timo Karunen
puheenjohtaja

Mirja Rantanen
jäsen

Pasi Siukola
Prihtin varajäsen